

VINIETĂ ȘI SISTEME DE RECUNOAȘTERE AUTOMATĂ A NUMERELOR DE ÎNMATRICULARE (ANPR)

Beneficii pentru decongestionare și mediu, cu soluții tehnice pentru București

CONTEXT

București se numără printre cele mai congestionate capitale din Europa, cu un parc auto îmbătrânit (vârsta medie 12,4 ani, ~43,5% motorizare diesel). Primăria Capitalei pregătește deja o Zonă cu Emisii Scăzute (ZES) la nivel metropolitan, folosind camere ANPR la punctele de acces, implementată etapizat pe o perioadă de aproximativ doi ani, cu obiectivul reducerii cu 10–30% a numărului de vehicule poluante și evitării a 21.900–65.700 tone de CO₂ pe an. O taxă de tip vinieta, combinată cu recunoașterea automată a numerelor de înmatriculare, ar oferi orașului un instrument testat și puțin intruziv pentru a accelera aceste obiective.

AVANTAJE PENTRU DECONGESTIONARE ȘI MEDIU

- Trafic redus, străzi mai fluide: zonele cu taxare bazată pe camere înregistrează, de regulă, o reducere a traficului de 10–30%, diminuând staționarea cu motorul pornit și eliberând spațiu stradal pentru autobuze, biciclete și pietoni.
- Aer mai curat: taxele de acces diferențiate în funcție de emisii reduc NOx, PM10 și CO₂ în zona centrală, scăzând costurile de sănătate legate de afecțiuni respiratorii și cardiovasculare.
- Aplicare neintruzivă: camerele ANPR citesc numerele de înmatriculare la viteza normală de deplasare — fără bariere de taxare, fără opriri fizice, congestie minimă generată chiar de sistem.
- Echitabil și flexibil: taxele și scutirile pot fi diferențiate în funcție de clasa de emisii Euro, tipul de combustibil, ora din zi sau tipul de vehicul, iar veniturile pot fi direcționate către transportul public și mobilitatea electrică.
- Date mai bune și conformitate aproape totală: verificarea automată în baza de date a vinietei/înmatriculării permite monitorizare în timp real și un grad ridicat de respectare a regulilor, cu costuri administrative reduse.

POSIBILE SOLUȚII TEHNICE PENTRU BUCUREȘTI

- Rețea de camere ANPR: portale/camere la punctele de acces de pe inelul rutier și bulevardele principale (extinzând rețeaua de camere prevăzută pentru ZES), conectate la o bază de date centrală, verificată automat cu registrul vinietelor și al clasei Euro.
- Vinieta electronică digitală, diferențiată: extinderea modelului actual de rovinietă cu un nivel de taxă de acces urban, achiziționabil online sau prin aplicație — fără autocolant fizic, validat automat de camere.
- Implementare etapizată: proiect-pilot mai întâi în centrul istoric/zona centrală, apoi extindere la întreaga ZES metropolitană, conform planului existent, pentru a testa aplicarea și acceptul public.
- Integrarea sistemelor: conectare cu baza de date națională a rovinietei și cu registrul auto (RAR) și reutilizarea camerelor de trafic existente acolo unde este posibil, pentru a evita infrastructura și costurile duplicate.
- Aplicare automată a sancțiunilor: emiterea automată a amenzilor prin poștă/aplicație pentru vehiculele neplătite sau neconforme, pe baza verificării nocturne a bazei de date (ca la Londra).
- Măsuri complementare: tarifyare dinamică în funcție de oră (vârf/în afara vârfului), facilități de tip park-and-ride și investiții în transportul public corelate cu taxa, pentru a maximiza transferul modal (ca la Milano și Stockholm).

EXEMPLE DIN DOUĂ ORAȘE EUROPENE

- **Londra** — Congestion Charge (din 2003): camere ANPR la limita zonei verifică numerele de înmatriculare peste noapte în baza de date de plăți; taxa standard este de 15 lire/zi. Rezultate: volumul de trafic a scăzut cu ~10%, NOx cu 17%, iar PM10 cu 24% (2003–2006).
- **Milano** — Area C (din 2012): 43 de porți ANPR în jurul centrului orașului; taxă de 5 euro/zi, cu scutiri pentru vehicule electrice și transport public. Rezultate: traficul a scăzut cu 28%, numărul vehiculelor puternic poluante cu 49% (~2.400 mașini mai puține pe zi), CO₂ cu 35%, NOx cu 18%, PM10 cu 18%, iar numărul deceselor rutiere din zonă cu 24%.

RECOMANDARE

Deoarece ZES planificată pentru București prevede deja infrastructură ANPR, combinarea acesteia cu o vinieta digitală diferențiată — mai degrabă decât o interdicție generală — ar permite orașului să reducă atât congestia, cât și emisiile, generând în același timp venituri pentru transportul public, după modelele testate la Londra și Milano. Un proiect-pilot etapizat în centrul istoric este primul pas recomandat.